

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО»

Рівень освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	231 Соціальна робота
Освітня програма	«Соціальна та молодіжна робота»
Тривалість викладання	8-й семестр (15, 16 чверть)
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття:	
лекції:	1 година на тиждень
практичні:	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7752>
Кафедра, що викладає: Державного управління і місцевого самоврядування

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти
Онлайн-консультації: Lashchenko.O.V@nmu.one

Викладач:

Лашенко Оксана Василівна

к. держ. упр., доцент, доцент кафедри

Персональна сторінка:

<https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Lashenko/Lashenko>.

E-mail: Lashchenko.O.V@nmu.one

1. Анотація до курсу

Курс "Соціальне партнерство" спрямований на формування у студентів системного розуміння механізмів взаємодії між державою, роботодавцями, працівниками та громадськими організаціями у вирішенні соціально-економічних питань. Вивчення дисципліни дозволяє опанувати сучасні моделі соціального партнерства, зокрема у сфері праці, зайнятості, охорони здоров'я та соціального захисту.

Основна увага приділяється:

- сутності, принципам та функціям соціального партнерства;
- нормативно-правовому регулюванню соціального партнерства в Україні та світі;
- механізмам ведення соціального діалогу та вирішення трудових конфліктів;
- ролі профспілок, організацій роботодавців і громадянського суспільства у формуванні соціально-економічної політики;

- сучасним викликам та перспективам розвитку соціального партнерства в умовах цифровізації та глобалізації.

Курс має міждисциплінарний характер, поєднуючи економічні, правові та управлінські аспекти соціального партнерства. Він спрямований на підготовку фахівців, здатних ефективно взаємодіяти у сфері соціально-трудова відносин, сприяти налагодженню соціального діалогу та формувати стратегії сталого розвитку суспільства.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування у слухачів теоретичних знань і практичних навичок щодо механізмів, принципів та інструментів соціального партнерства як ефективного інструменту регулювання соціально-трудова відносин, забезпечення соціального захисту та сталого розвитку суспільства.

Завдання курсу:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з сутністю, принципами та моделями соціального партнерства;
- вивчити основи нормативно-правового регулювання та міжнародного досвіду у цій сфері;
- провести аналіз практики соціального партнерства у сфері праці, зайнятості, охорони здоров'я та соціального захисту;
- розвиток навичок ведення соціального діалогу, колективних переговорів та управління конфліктами;
- дослідити перспективи удосконалення соціального партнерства в Україні в контексті європейської інтеграції та цифровізації суспільства;
- навчити виявляти та обґрунтовувати готовність підприємців-роботодавців щодо розвитку соціального партнерства.

3. Результати навчання:

- вивчити основні поняття, теоретичні підходи до сутності, принципи та моделі соціального партнерства;
- оцінювати нормативно-правового регулювання та здобутки міжнародного досвіду у цій сфері;
- інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід соціального партнерства у сфері праці, зайнятості, охорони здоров'я та соціального захисту;
- обґрунтовувати шляхи розвитку навичок ведення соціального діалогу, колективних переговорів та управління конфліктами;
- розглядати шляхи удосконалення соціального партнерства в Україні в контексті європейської інтеграції та цифровізації суспільства.

4. Структура курсу

Тема 1. Теоретико-методологічні засади соціального партнерства

- 1.1. Поняття, сутність та значення соціального партнерства.
- 1.2. Основні принципи та функції соціального партнерства
- 1.3. Суб'єкти соціального партнерства: особливості взаємодії
- 1.4. Історія розвитку соціального партнерства в Україні та світі

Тема 2. Форми, моделі та механізми реалізації соціального партнерства

- 2.1. Основні форми соціального партнерства: колективні переговори, договори, угоди
- 2.2. Двосторонні та тристоронні моделі соціального партнерства.
- 2.3. Роль держави у системі соціального партнерства
- 2.4. Соціальний діалог як інструмент взаємодії партнерів

Тема 3. Соціальне партнерство у сфері праці та зайнятості

- 3.1. Соціальне партнерство у регулюванні трудових відносин
- 3.2. Колективні договори як засіб соціального захисту працівників.
- 3.3. Роль профспілок і організацій роботодавців у соціальному партнерстві
- 3.4. Трудові спори та механізми їх врегулювання

Тема 4. Соціальне партнерство у сфері охорони здоров'я та соціального захисту

- 4.1. Соціальне партнерство у забезпеченні доступності медичних послуг
- 4.2. Взаємодія державних і приватних установ у сфері соціального захисту
- 4.3. Соціальна відповідальність бізнесу у сфері охорони здоров'я
- 4.4. Державно-приватне партнерство у реалізації соціальних програм

Тема 5. Перспективи розвитку соціального партнерства в Україні

- 5.1. Виклики та перспективи розвитку соціального партнерства в сучасних умовах.
- 5.2. Напрями вдосконалення нормативно-правового регулювання соціального партнерства.
- 5.3. Європейський досвід соціального партнерства та можливості його адаптації в Україні.
- 5.4. Соціальне партнерство у контексті сталого розвитку та цифрової трансформації

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1. Нормативно-правове регулювання соціального партнерства
2. Механізми вирішення конфліктів у соціальному партнерстві
3. Вплив цифровізації та автоматизації на соціальне партнерство у сфері зайнятості
4. Роль громадських організацій у соціальному захисті населення
5. Інноваційні підходи до розвитку соціального партнерства в умовах глобалізації

Індивідуальне завдання: «Характеристика соціального партнерства» полягає у розкритті та захисті здобувачами вищої освіти результатів самостійної роботи.

Мета завдання: сформулювати цілісне уявлення про сутність соціального партнерства, його принципи, форми та механізми реалізації, а також значення

соціального партнерства для розвитку суспільства, територіальних громад та ефективної взаємодії між державою, бізнесом і громадянським суспільством.

Зміст роботи передбачає виконання таких завдань:

1) Теоретичний аналіз поняття соціального партнерства:

- навести 2–3 визначення поняття «соціальне партнерство», розкрити спільні та відмінні риси у цих визначеннях;
- охарактеризувати основні принципи соціального партнерства;
- виділити 5–7 ключових понять / термінів (наприклад: «трипартизм», «соціальний діалог», «колективні переговори», «зацікавлені сторони», «соціальна відповідальність», «взаємодія влади та громадськості») та коротко пояснити їх зміст у контексті соціального партнерства.

2) Аналіз практичної реалізації соціального партнерства:

- описати приклади реалізації соціального партнерства між органами державної влади, місцевого самоврядування, бізнесом та громадськими організаціями;
- визначити основні форми соціального партнерства (спільні програми, проекти розвитку громад, публічно-приватне партнерство, соціальні ініціативи);
- охарактеризувати роль соціального партнерства у вирішенні соціально-економічних проблем територіальних громад.

3) Власне бачення розвитку соціального партнерства:

- описати власне бачення можливостей розвитку соціального партнерства у вашій територіальній громаді;
- визначити актуальні соціальні проблеми або виклики, які можуть бути вирішені через співпрацю влади, бізнесу та громадськості;
- запропонувати концепцію невеликого партнерського проекту або ініціативи (на вирішення якої проблеми він спрямований, які сторони будуть залучені, які очікувані результати).

4) Візуалізація результатів (за вибором):

- створити інформаційну картку, інфографіку або міні-буклет, у якому відобразити основні принципи, форми та механізми реалізації соціального партнерства.

Форма подання: письмова робота (3–5 сторінок), додаток із візуальним елементом (інформаційна картка, інфографіка або міні-буклет); презентація або коротка усна презентація / захист (до 5 хвилин).

Підготовлені відповіді необхідно представити до обговорення в групі (доповідь та/або презентація). Під час представлення результатів виконання індивідуального завдання передбачено процедуру peer-assessment (оцінювання з боку інших здобувачів освіти).

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Комп'ютерне та мультимедійне обладнання.

Активованій корпоративний акаунт НТУ «ДП» (student.i.p@nmu.one).

Microsoft Office 365. Застосунки Microsoft Office: Teams, Forms, Whiteboard, OneNote.

Платформа дистанційного навчання НТУ «ДП» Moodle.

Підключення до Internet.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів складатиме не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
40	60	100

Теоретична частина оцінюється за результатами виконання *індивідуального завдання*, яке охоплює матеріали лекційного курсу. Максимально оцінюються у 40 балів.

Практична частина оцінюється за результатами участі в *практичних заняттях* (*практичні завдання, дискусії*). Загальна кількість балів, яку можна отримати за практичні завдання, дискусії, становить 60 балів (15 практичних занять, максимальна кількість балів за участь у кожному занятті – 4 бали). Отримані бали за індивідуальне завдання та практичні заняття додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

6.3. Критерії оцінювання індивідуального завдання:

40 балів – повно розкрито усі складники індивідуального завдання, наведено приклади з додаткової літератури та джерел; **30 балів** – розкрито усі складники індивідуального завдання з незначними неточностями, наведено приклад з додаткової літератури та джерел; **20 балів** – розкрито не всі складники індивідуального завдання, відсутні приклади з додаткової літератури та джерел; **10 балів** – наявність текстової відповіді, яка не розкриває сутність предмета завдання, відсутні приклади з додаткової літератури та джерел.

Критерії оцінювання практичних занять (*практичні завдання, дискусії*):

практичні завдання: 4 бали: отримано аргументовану відповідь, яка демонструє знання предмету завдання та вміння аргументованого викладення результатів аналізу, розуміння можливостей застосування знань в практичній діяльності; **3 бали:** отримано відповідь, яка демонструє знання предмету завдання та вміння аргументованого викладення результатів аналізу, виявляє складнощі в розкритті можливостей застосування знань в практичній діяльності; **2 бали:** бали: отримано відповідь, яка демонструє розуміння предмету завдання в цілому, однак виявляє відсутність аргументованого представлення результатів аналізу та нерозуміння можливостей застосування знань в практичній діяльності; **1 бал:** наявність відповіді, яка не відповідає змісту завдання, містить суттєві помилки.

дискусії: 4 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела; **3 бали:** активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань; **2 бали:** залученість до дискусії викладачем, неухважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення; **1 бал:** залученість до дискусії викладачем, небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

Критерії підсумкового оцінювання: у випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання (диференційований залік)** під час сесії. Підсумкове оцінювання проводиться у вигляді диференційованого заліку, який включає запитання з теоретичної та практичної частини курсу. Білет складається з **20 тестових завдань з теоретичної частини** із чотирма варіантами відповідей, одна правильна відповідь оцінюється в 2 бали (**разом 40 балів**) та **12 тестових завдань з практичної частини**, кожне з завдань оцінюється максимум у **5 балів (разом 60 балів)**, причому:

- 5 балів – відповідність еталону;
- 4 бали – чотири правильні відповіді з п'яти запропонованих;
- 3 бали – три правильні відповіді з п'яти запропонованих;
- 2 бали – дві правильні відповіді з п'яти запропонованих;
- 1 бал – одна правильна відповідь з п'яти запропонованих;
- 0 балів – усі відповіді невірні або відсутність відповіді.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»:
https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Положення_запобіг_виявл_плагіат-2025.pdf.

Політика щодо використання штучного інтелекту під час опанування курсу регламентується відповідними нормами «Політики щодо використання штучного інтелекту в діяльності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»:

https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Політика_ШІ_2025.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки НТУ на Офіс365, відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams, перегляд новин на Телеграм-каналі.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни у застосунку Microsoft Teams та з дистанційним курсом «Основи соціальної роботи» (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи у Microsoft Teams.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

З 24.02.2022 реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2024-2025 навчальному році освітня діяльність здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «наради» в «команді» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації інституту.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті

Здійснюється відповідно до «Положення про визнання в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті» <http://surl.li/zopmhq>.

7.7. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (MS Forms). Посилання на форму

буде розміщено у Teams курсу. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНІ

1. Ігнатенко, П. М., & Іванченко, О. С. Соціальне партнерство в професійній освіті: особливості, підходи, принципи. *Педагогічна Академія: наукові записки*, 2025. (18). <https://doi.org/10.5281/zenodo.16748879>
2. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 р. №322-УІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
3. Колосок А. М. Соціальне партнерство: навчальний посібник. Луцьк: ФОП Мажула Ю. М., 2025. 196 с.
4. Конституція України: Закон України від 28.06.1996, № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
5. Повалій Т. Л. Соціальне партнерство та професійні комунікації в роботі менеджера соціокультурної діяльності : навчальний посібник / Т. Л. Повалій, О. П. Бойко. Суми : Сумський державний університет, 2021. 241 с.
6. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>.
7. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 № 3356-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>.
8. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998 р. № 137/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-вр#Text>.
9. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 р. № 1045-XIУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text>.
10. Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23.12.2010 р. № 2862-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text>.
11. Рибак Н.О. Соціальне партнерство в Україні: особливості становлення та перспективи розвитку / Н.О. Рибак // Фінанси, маркетинг, менеджмент, економіка: сталі рішення та цифрові трансформації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 05-06 червня 2025 року. - Біла Церква: БНАУ, 2025. - С.197-200.
12. Романова Н.Ф., Мельник І.П. Соціальне партнерство: навчально-методичний посібник. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 238 с.
13. Силенко, Н. Соціальне партнерство в системі соціально-трудова відносин: міжнародний та вітчизняний досвід. *Молодий вчений*, 2020. 4 (80), 66-69. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-4-80-15>
14. Теорія та практика соціальної роботи: навчальний посібник / О. Г. Карпенко, Н. Ф. Романова. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015 408 с.

ДОДАТКОВІ

1. Волинець У.А. Розвиток соціального партнерства в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка*. 2014. №2 (43). С. 235-238.

2. Галайда Т.О. Роль корпоративної соціальної відповідальності підприємств у розвитку системи соціального партнерства в Україні. Т.О.Галайда, В.В.Скриль, О.М. Мяло. Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки. 2012. №4 (62). С. 280-283.
3. Діденко Н.Г. Актуальні практики соціально відповідального бізнесу в країнах ЄС. зб. наук. праць Донецького державного ун-ту управління «Філософські і психолого-педагогічні засади управління». Т. XII. Вип. 180. Серія «Державне управління». Донецьк: ДонДУУ, 2011. С. 77-83.
4. Капериз, С. І., Бесараба, А. Р., & Федус, С. А. Особливості правового регулювання соціального діалогу в Україні. 2026. *Академічні візії*, (51). вилучено із <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/2671>
5. Кочубей Ю. О. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності / наук. кер. Г. М. Завадських // XII Всеукраїнської науково-технічної конференції здобувачів вищої освіти за підсумками наукових досліджень 2024 року. Факультет економіки і бізнесу: матеріали наук.- техн. конф., 1 - 9 травня 2025 р. - Запоріжжя: ТДАТУ, 2025. - с. 84-85
6. Кравець І. Соціальне партнерство в регулюванні зайнятості населення. Університетські наукові записки. 2021. № 4 (82). С. 99-107. unz.univer.km.ua
7. Людський розвиток в Україні: соціальні та демографічні чинники модернізації національної економіки (колективна монографія) / [Лібанова Е. М., Макарова О. В., Курило І. О. та ін.]; за ред. Е. М. Лібанової. Київ : Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2012. С. 84–85.
8. Програма розвитку державно-приватного партнерства. URL: <http://www.auc.org.ua/page/programa-rozvitkuderzhavno-privatnogo-partnerstva>
9. Ситник О. Ю. Соціальне партнерство в Україні: особливості становлення і перспективи розвитку [Електронний ресурс]/ Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Економіка», 2017, вип. 17. URL: http://www.kntu.kt.ua/doc/zb_15.pdf#page=287
10. Сілантьєва І. Соціальне партнерство і соціальна відповідальність як необхідність для України. URL: https://lb.ua/blog/inna_silantieva/362317_sotsialne_partnerstvo_i_sotsialna.html

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. URL: www.library.univ.kiev.ua
2. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія». URL: <http://www.ukrna.kiev.ua/ukmalib>
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Національна Парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua>.
5. Центр Разумкова. URL: <http://www.uceps.org.ua/ua/section/International>
6. Агентство гуманітарних технологій. URL: <http://www.aht.org>
7. Українські підручники он-лайн. URL: <http://pidruchniki.ws>